

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

סגירת תיק פלילי במשטרה - כל מה שצריך לדעת

מהי סגירת תיק פלילי? כיצד ניתן להביא לסגירת תיק פלילי במשטרה מחוסר אשמה? מהן ההשלכות לחשוד שהתיק המשטרתי כנגדו נסגר? כאשר נפתחת חקירה נגד חשוד, נפתח לו תיק במרשם הפלילי. רישום זה חשוב לעיניהם של גורמים שונים, ועשוי לפגוע בסיכויי של האדם להתקבל לתפקידים שונים, לזכות במכרזים ולהתקדם בקריירה המקצועית וכן פוגע בשם הטוב וביחס החברה אליו. עו"ד אסף דוק מסביר במאמר הבא כיצד ניתן להביא לסגירת תיק פלילי נגד חשוד.

נחקרת במשטרה וטרם קיבלת תשובה בנוגע לתוצאותיה?

במידה ונחקרת במשטרה תחת אזהרה התיק צפוי לעבור לקצין החקירות בתחנה או לגוף התביעה על מנת לבחון אפשרות להגיש נגדך כתב אישום ולהעמיד אותך לדין פלילי או לחילופין לגנוז את תיק החקירה.

אם עד לרגע זה לא קיבלת תשובה האם התיק הבשיל לכדי כתב אישום או לחילופין האם הוא נסגר, דבר ראשון שעליך לעשות על מנת ולברר את סטטוס הטיפול בתיק הוא לגשת לכל אחת מתחנות המשטרה הפרוסות ברחבי הארץ ולבקש לקבל תדפיס רישום פלילי או לחילופין לעקוב אחר הנושא באמצעות מספר התיק המשטרתי שנפתח לך (מספר הפל"א) אל מול קצין החקירות ביחידה בה נחקרת או אל מול הרשות התובעת (יחידת התביעות המשטרתית / הפרקליטות).

במידה והתיק עדיין פתוח הוא יופיע בתדפיס המרשם הפלילי כתיק מב"ד באופן הבא:

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

המידע הפלילי המוצג לפניך, הוא בהיקף אותו אתה זכאי לקבל על פי חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981(להלן: החוק). ההיקף משתנה מגורם לגורם בהתאם לחוק.

תדפיס מידע פלילי

רישום משטרתי- מב"ד (משפטים וחקירות תלויים ועומדים)

הבהרות:

א. העבירות המוצגות בפרק של תיקי המב"ד, הן העבירות שיוחסו לחשוד בפתיחת תיק החקירה (ולא העבירות שיוחסו לו בכתב האישום). העבירות המוצגות בתיק מב"ד שהוא דו"ח הזמנה לדין/הודעת תשלום קנס הן עבירות כתב האישום.

ב. בתיקי המב"ד מוצג מידע אודות הגשת כתב אישום ככל שמדובר בתיק חקירה שכתב האישום בו הוגש על ידי התביעה המשטרית או בתיק חקירה שכתב האישום הוגש בו על ידי הפרקליטות החל מיום 1/1/2013 ואילך. בתיק מב"ד שכתב האישום הוגש בו על ידי הפרקליטות לפני 1/1/2013 לא מוצג מידע אודות הגשת כתב אישום.

תיק חקירה	עבירות
1. פ.א. מסי פל"א 01-2015 תחנת חדרה מחוז חוף (1180) מסי מסוף 2015/2015 תאריך עבירה 26/02/2015 עד 26/02/2015	גניבת כרטיס חיוב - סעיף 16 בחוק כרטיסי חיוב תשמו - 1986 הונאה בכרטיס חיוב - סעיף 17 בחוק כרטיסי חיוב תשמו - 1986

מהו תיק מב"ד

תיק מב"ד הוא תיק פלילי פתוח - ממתין לביורור דין, תיק שהדיון בעניינו לא הסתיים, זאת אומרת שמצד אחד, לא התקבלה החלטה להגיש כתב אישום ומצד שני, לא התקבלה החלטה לסגור את התיק.

תיק מב"ד נפתח לכל אדם הנחקר תחת אזהרה ומרגע פתיחתו הוא מופיע ברישום הפלילי. גם כאשר מתקבלת החלטה להגיש כתב אישום, עד שיסתיים הדיון בבית המשפט ועד שיוכרע פסק הדין יחשב התיק כתיק מב"ד.

כאשר נפתח לאדם תיק פלילי, התיק ייחשב לתיק מב"ד עד שתקיים אחת מתוך שלוש אפשרויות:

סגירת התיק (בין אם על ידי המשטרה, או על ידי הפרקליטות).

יתקבל פסק דין המזכה את הנאשם.

המשפט יסתיים בהרשעה.

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

כיצד קיומו של תיק מב"ד משפיע על החשוד המחזיק בו

קיומו של תיק מב"ד מתועד ברישום הפלילי של בעליו, לכן ימנע מבעליו להתקבל לעבוד במשרות בעלות רגישות ביטחונית, במוסדות וארגונים כמו המשטרה, משרדי ממשלה ורשויות מקומיות. כמו כן, בעליו של תיק מב"ד לא יוכל להוציא תעודת יושר, ייתקל בקשיים בקבלת היתרי עבודה במקצועות כעריכת דין, רפואה וראיית חשבון, בקבלת רישיון להחזקת נשק ועוד. בנוסף לנזק התעסוקתי שתיק מב"ד גורם לבעליו, קיים גם נזק נפשי וחברתי, שכן רישום פלילי כנגד אדם מהווה כתם על שמו הטוב, על המוניטין שלו כאדם ישר ושומר חוק ועל הדרך בה הסביבה והחברה מתייחסת אליו.

הטיפול בתיקי מב"ד עשוי לארוך זמן רב. ראשית, לוקח לחוקרי המשטרה זמן להשלים את החקירה בתיק. שנית, אם לא הוחלט במשטרה לסגור את התיק באחת מעילות הסגירה, יועבר התיק לידי התביעה, שם שוב עשוי לעבור זמן רב עד שתתקבל החלטה בעניינו. מרגע שהתיק מועבר לתביעה, על הגוף התובע מוטלת המשימה לקבוע האם להגיש כתב אישום ולנהל משפט, או לסגור את התיק. לשם קבלת ההחלטה, תבחן התביעה את נסיבות התיק בכדי לאמוד את התועלת הציבורית בהמשך הטיפול בו ולהעריך האם נאספו בתיק מספיק ראיות להרשעת החשוד. הטיפול של הרשות התובעת בתיק מב"ד עשוי לארוך זמן רב, ועד שלא יסתיים ההליך ותתקבל החלטה לסגור את התיק, או לחלופין, תתקבל הכרעת דין לאחר משפט, יישאר התיק פתוח, או במילים אחרות יהיה תיק מב"ד ויתועד בגיליון הרישום הפלילי של בעליו.

קיימות מספר דרכים לפעול לסגירת תיק מב"ד ולמזער את הנזק התעסוקתי והחברתי ואת עינוי הדין שנגרם לבעליו, כאשר הגשת בקשה מנומקת לסגירת התיק היא האפשרות העדיפה.

כיצד ניתן להביא לסגירת תיק פלילי שנפתח במשטרה?

סגירת תיק פלילי יכולה להיעשות באמצעות פנייה אל קצין החקירות ביחידה בה נחקרת או לרשות התובעת בבקשה לסגירתו של התיק הפלילי נגדך מחוסר אשמה פלילית. במקרים בהם אין כל ראיות כנגד החשוד או שקיימות ראיות נגד החשוד, אך בעוצמה חלשה או שישנן ראיות סותרות חזקות שיש בהן כדי לשפוך אור אחר על תיק החקירה, ראוי יהיה לפנות באמצעות עו"ד פלילי בבקשה לסגירת התיק מחוסר אשמה פלילית, זאת על מנת שהתיק שייסגר נגדך לא יותיר כתם בדמות רישום משטרה, כדברי סעיף 62(ב) סיפא לחוק סדר הדין הפלילי: "תיק שנסגר בשל חוסר אשמה, יימחק רישומו מרישומי המשטרה". יודגש, כי רק תיק שנסגר מחוסר אשמה נמחק מרישומי המשטרה ולא מותר רישום משטרה לנחקר. לכן, במקרים בהם התיק המשטרה נסגר "מחוסר ראיות מספיקות" או "מחוסר עניין לציבור" הדבר יותיר לנחקר רישום משטרה שעתיד להשפיע על עתידו האישי והמקצועי.

הבקשה לסגירת תיק פלילי נשענת ברובה על נימוקים משפטיים על בסיס ניתוח חומר הראיות שנצבר במהלך חקירת המשטרה, הוראות החוק והפסיקה, הנחיות היועץ המשפטי לממשלה והנחיות פרקליט המדינה, לצד פירוט אודות נסיבותיו האישיות של החשוד.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

כתיבת הבקשה מצריכה מיומנות רבה והיכרות מוחלטת עם הראיות, הוראות החוק וסדרי הדין הפליליים. בנוסף, כל מה שתכתוב או תגיד עשוי לשמש נגדך במידה ויוחלט על הגשת כתב אישום נגדך. משכך, **מומלץ שלא לפעול עצמאית** אלא לפנות לעורך דין פלילי מנוסה שישמור על זכויותיך, יבקש את מלוא חומר החקירה שנאסף בתיק המשטרה, יטען את הטענות המשפטיות הנכונות וימנע מלטעון טענות שעשויות לפגוע בסיכויי ההצלחה או להוביל להעמדתך לדין.

באיזה שלב של ההליך הפלילי מומלץ לפנות בבקשה לסגירת תיק חקירה

קיימים מועדים שונים בהם ניתן להגיש בקשה לסגירת תיק פלילי:

במהלך חקירת המשטרה.

לאחר שהתיק מועבר מידי המשטרה לידי הפרקליטות.

במהלך שימוע לפני הגשת כתב אישום.

בהגשת בקשה לביטול כתב אישום.

על עורך הדין המייצג חשוד או נאשם בהליך בקשה לסגירת תיק לפעול בדרך המתאימה לשלב בו מתבצעת הבקשה ובהתאם לחומר החקירה המגיע לידיו. למשל, כאשר בקשה לסגירת תיק מוגשת מוקדם, בשלב החקירה, לא ייחשף חומר החקירה לעיני החשוד ועורך דינו. בשלבים מאוחרים יותר, לאחר הגשת כתב אישום, יימסר מלוא חומר החקירה לידי החשוד ועורך דינו. כדי לשרת את האינטרסים של החשוד או הנאשם בדרך הטובה ביותר, חשוב לפנות לעורך דין פלילי מנוסה שידע לשקול היטב את הנסיבות ולבחור במועד המוצלח והטוב ביותר להגשת הבקשה.

למי יש את הסמכות לסגור תיק פלילי

כאשר תיק נמצא בחקירה משטרתית, קצין החקירות יכול להחליט שאין מקום להמשיך בחקירה ולהורות על סגירת התיק.

בתיקים העוסקים בעבירות שהטיפול בהן הוא בסמכותה של התביעה המשטרתית, לתובע המשטרתית יש סמכות להחליט אם להגיש כתב אישום, או לסגור את התיק ולא להעמיד את החשוד לדין.

בתיקים העוסקים בעבירות שהטיפול בהן הוא בסמכות פרקליטות המדינה, פרקליט המדינה הוא בעל הסמכות להחליט אם להגיש כתב אישום כנגד החשוד, או לסגור את התיק ולא להעמיד את החשוד לדין.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

באילו מקרים ייסגר תיק פלילי מחוסר אשמה?

בינואר 2018 התפרסמה הנחיה חדשה של פרקליט המדינה, הנוגעת לעילות של סגירת תיקים פליליים במשטרה ובפרקליטות. ההנחיה החדשה קובעת כי "אם קיים סיכוי נמוך שהחשוד ביצע את העבירה, עילת הסגירה של התיק הפלילי תהא "היעדר אשמה" ולא "היעדר ראיות מספיקות" (ראו הנחיית פרקליט המדינה מספר 1.3 בדבר מדיניות סגירת תיק פלילי מחוסר אשמה).

המבחן המרכזי בעניין זה הינו **"היעדר של ספק סביר" בדבר חפותו של החשוד**. מבחן זה נותן מענה על מצב בו קיים שביב של ראיה, אולם בהתחשב במהות הראיה, משקלה, ובנסיבות המקרה באופן כללי - לא יהא זה ראוי להשאיר כתם בדמות רישום משטרה.

בעניין זה, יפים הם דבריו של כבוד השופט (בדימוס) יצחק זמיר בבג"ץ 4539/92 **יעקב קבלרו נ' היועץ המשפטי לממשלה**:

"אכן, אפשר בהחלט לתאר מקרים שיש בהם שמץ של ראיה, ועם זאת, בהתחשב במהות הראיה, במשקל הראיה ובכל נסיבות המקרה, אין זה ראוי שהמשטרה או הפרקליטות יסתמכו על שמץ זה כדי להשאיר על כנו כתם של חשד באדם. חשד כזה, כשהוא נרשם בתיק החקירה, שחור על גבי לבן, ראוי לו שיהיה נתמך בראיה שיש בה ממש, גם אם אין היא מספיקה כדי להגיש כתב-אישום. ראיה כזאת צריכה לעמוד במבחן הראיה המינהלית: צריך שתהיה זו ראיה שאדם סביר היה סומך עליה כדי לומר שהחשד עדיין קיים ועומד".

לא זו בלבד, בית המשפט הנכבד קובע בעניין בג"ץ 6213/14 **יעקב ארגמן נ' משטרת ישראל** כי יש ליתן פרשנות מקלה למבחן היעדר הספק הסביר, ובמקום בו לא נמצאו די ראיות להגשת כתב אישום בעניינו של פלוני - יש לפרש את הדברים פרשנות שתעלה בקנה אחד עם חזקת החפות, והיא מחייבת שתיק החקירה ייסגר בעילת של היעדר אשמה.

הרציונל שעומד מאחורי מבחן זה, הוא ששמו הטוב של אדם הוא נכס יקר לו, וחשד לביצוע מעשה פלילי מטיל רבב באדם. רוצה לומר: הפגיעה העתידית שיש בהותרת עילת הסגירה על כנה, איננה מידתית ביחס לעוצמתם, טיבם וסוגם של החשדות שבהם הוחשד.

ניתן להבין אדם שבווער בו הצורך למחוק כל זכר לחשדות נגדו כאשר הוא יודע שאיננו אשם כלל ועיקר, למרות שביב ראיה שעלולה להראות אחרת. **ויודגש: משמעותה של עילת הסגירה "היעדר אשמה" אינה כי החשוד בהכרח לא ביצע את העבירה, אלא הסיכוי שביצע אותה הינו נמוך מאוד.**

סעיף 16(2) להנחיה מתווה את הדרך לבחינת התשתית הראייתית "בתיקים בהם אין ראיות למעט תלונתו של המתלונן - כשהנילון מכחיש אותה - היינו כשיש גרסה מול גרסה בלבד - וכשיש ספק ממשי לגבי מהימנות גרסת המתלונן, כגון עקב אינדיקציה אובייקטיבית לאי מהימנות הגרסה או חלקה".

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

בתוך כך, יבחנו מידת מהימנותן של העדויות המרכזיות המבססות את החשד נגד החשוד, אל מול מידת מהימנות גרסת החשוד, וקיומן או היעדרן של ראיות נוספות (על הראיה המרכזית) המבססות חשד נגד החשוד בביצוע העבירה (סעיף 17 (א) - (ב) להנחיה).

מבחן הראייה המנהלית מחייב את הרשות להסתמך על מידע אמין בבואה לקבל החלטה המושתת על אדני המידע שהתקבל. החלטה מנהלית צריכה להיות מבוססת על תשתית של עובדות. אין יורדים לחייו של אדם ואין מקפחים אותו על יסוד שמועות פורחות בלבד או על סמך ראיות הניתנות לסתירה ובמקרה זה על יסוד תלונה המכילה טענות שקריות נגועות באינטרס ובמניעים שאינם טהורים.

לעילת סגירת התיק ישנה חשיבות רבה מנקודת מבטו של החשוד שכן הותרת סגירת התיק בעילה של "חוסר ראיות", מעידה בפני עצמה כי אין החשוד נוקה כליל מהחשד שעמד נגדו, ויכולות להיות לכך השלכות משמעותיות והרות גורל.

יפים לענייננו דברי בית המשפט בבג"ץ 4539/92 יעקב קבלרו נ' היועץ המשפטי לממשלה:

"... שמו הטוב של אדם הוא נכס יקר. חשד פלילי שהועלה נגד אדם הוא כתם שהוטל בשם הטוב... אפשר להבין ללבו של אדם, המשוכנע שהוא חף מפשע, כאשר הוא דורש כי חשד שהועלה נגדו יימחק לחלוטין, ובתיק שנפתח נגדו יירשם כי התיק נסגר כיוון שהתברר כי אין הוא אשם."

משמעות הדברים היא, שגם בתיקים בהם קיימות ראיות נגד החשוד, אך בעוצמה חלשה, ניתן לסגור תיק חקירה בחוסר אשמה פלילית ולמחוק אותו מן המרשם הפלילי.

להלן העתק הנחיית פרקליט המדינה מספר 1.3 בעניין סגירת תיקים בעילת "חוסר ראיות" ובעילת "העדר אשמה":

הנחיית פרקליט המדינה בעניין סגירת תיק בהיעדר אשמה

נימוקים ושיקולים לסגירה של תיקים פליליים

לנציגי הרשות התובעת והרשות החוקרת בעלי הסמכות להכריע אם לסגור תיק פלילי או להפנות את התיק להמשך טיפול בהליך פלילי, נתון שיקול דעת. יחד עם זאת, מובן ששיקול הדעת צריך להתיישב עם הנחיות והוראות החוק. במסמך משטרתי פתוח לעיון הציבור מפורטים הנחיות, שיקולים ונימוקים לסגירת תיקים. ההנחיות כוללות בין היתר את הדברים הבאים:

- הוראה לבחינה מדוקדקת של כל חומרי החקירה, חובה לציין את הנימוקים שהובילו להמלצה לסגור את התיק.
- בחינה של סעיף העבירה המצוין בתיק מול התלונה והראיות, ובדיקה האם יש תיאום בין השתיים. במידה וקיים חוסר תיאום, הוראה לשינוי סעיף העבירה ותיעוד הנימוקים לכך.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

□ פירוט של עילות סגירת תיקים ונסיבותיהן.

□ קווים מנחים לסגירת תיקים בעילות הסגירה השונות.

□ הנחיות לגבי סגירת תיקים במקרים בעלי נסיבות מיוחדות, כמו עבריין לא נודע, מותו של החשוד, חשוד שאינו בר עונשין ועוד.

להלן העתק ההנחייה בדבר הפעלת שיקול הדעת של הרשות החוקרת או הרשות התובעת בבואן להחליט אם להעמיד חשוד לדין או לסגור את התיק הפלילי כנגדו:

נימוקים ושיקולים לסגירה של תיקים פליליים

שיקולים מרכזיים בדין ובהחלטה בדבר האינטרס הציבורי בפתיחה או המשך ניהול הליך פלילי נגד חשוד

עילת סגירת תיק מחוסר עניין לציבור היא עילה שעשויה לגרום אי צדק לקרבן העבירה ולחשוד, לכן יש לנהוג בזהירות כאשר באים לפסוק אותה. כאשר מדובר בקרבן העבירה - הפסיקה כי אין אינטרס ציבורי בהמשך החקירה מותרת את נפגע העבירה בתחושה שהמדינה ומוסדותיה מתרשלים במילוי חובתם להגן עליו כאזרח המדינה. כאשר מדובר בחשוד, החלטה על סגירת התיק בעילת חוסר עניין לציבור מותרת את שאלת חפותו בערפל, כך שיתכן ומדובר באדם שלא ביצע עבירה, אך עומד כנגדו רישום משטרתי בגין עבירה, בשל הימנעות הרשות החוקרת מחקירת נסיבות המקרה. וככל שמדובר בנפגע העבירה, עומדת למתלונן הזכות להגיש קובלנה פרטית כדי שיוכל לקבל את ההזדמנות לטעון לצדק בבית המשפט.

בתוך כך, יודגש כי סגירת תיק "מחוסר עניין לציבור" היא הגדרה שעשויה להטעות וליצור רושם לא נכון לגבי מהותה. כדי להבהיר את משמעות העילה, הוציא משרד המשפטים הנחייה והבהרה לפיה יש לשנות את הנוסח ל"נסיבות העניין אינן מתאימות לחקירה/העמדה לדין/ המשך קיום ההליכים". ההבהרה ושינוי נוסח העילה נדרשים כיוון שעילת סגירה זו אינה עוסקת במידת העניין שהציבור מביע בתיק, אלא בהכרעה ערכית האומדת את התועלת והנזק שיגרמו לחברה מהעמדה או אי העמדה לדין של החשוד. בין היתר, התביעה שוקלת את חומרת העבירה ואת נסיבות חייו של החשוד ושל קרבן העבירה, את האינטרסים של המדינה והחברה, את המשאבים שידרוש ההליך מול התועלת שהוא יביא ועוד. כיום, שונה באופן רשמי שם העילה מ"חוסר עניין לציבור" ל"נסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין".

ככל שמדובר בחשוד - ההנחיות בדבר עילת סגירת התיק נגדו הן אלה:

□ כאשר תיק החקירה נסגר מבלי שיאספו מספיק ראיות וכאשר גורמי החקירה סבורים שלא קיים סיכוי ממשי

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

לאיסוף די ממצאים לגיבוש כתב אישום, יש לסגור את התיק בעילת חוסר ראיות.

□ כאשר לגורמי החקירה ברור כי גם אם יאספו בתיק מספיק ראיות, לא יתקיים עניין ציבורי בהעמדת החשוד לדין, יש לשקול סגירת התיק בעילת חוסר אשמה, כדי שלא להטביע תווית פלילית על החשוד מבלי שנערכה חקירה ראויה בעניינו. במקרים מסוג זה, בהם במידה והתיק היה מגיע לבית המשפט, סיכויי של החשוד להפריך את החשדות נגדו הם נמוכים - יש לסגור את התיק בעילת חוסר ראיות ולא בעילת חוסר אשמה.

□ כאשר מחקירה ראשונית בתיק מצד גורמי החקירה עולה סבירות גבוהה שהחשוד לא יוכל להפריך את החשדות נגדו בבית המשפט, אולם מתקבלת החלטה שלא להמשיך בחקירה - יש לסגור את התיק בעילת חוסר עניין לציבור [נסיבות העניין אינן מתאימות לחקירה/העמדה לדין/ המשך קיום ההליכים].

תיק משטרתי שנסגר שלא מחוסר אשמה מותר רישום משטרתי

אם נפתח נגדכם תיק על עבירה שלא ביצעתם, אולם החקירה לא הובילה לדיון משפטי והתיק נסגר, אתם עלולים לטעות ולחשוב שאין לכם רישום כלל, בייחוד אם אתם יודעים שאתם חפים מפשע. ברם, המציאות מעט שונה, שכן רק במידה ותיקכם נסגר מחוסר אשמה, יעלם התיק כלא היה והוא ימחק גם מן הרישום המשטרתי. כל עוד התיק נסגר מכל סיבה אחרת, למרות שלא הבשיל לכדי דיון משפטי, ואף על פי שאינכם אשמים, יישאר לכם רישום משטרתי.

כאשר חקירת המשטרה מגיעה לסיימה מבלי שהוגש נגד החשוד כתב אישום בגין העבירה עליה נחקר, התיק הפלילי ייסגר לאחר שתישלח אליו הודעה בדבר החלטה שלא להעמידו לדין בנימוק אחת מתוך חמש עילות הסגירה הבאות:

□ **העדר ראיות מספיקות ("חוסר ראיות")** - במצבים בהם לא היה למשטרה מספיק ראיות שבכוחן להרשיע אדם בעבירה שיוחסה לו.

□ **מכלול נסיבות העניין אינו מצדיק העמדה לדין ("חוסר עניין לציבור")** - במצבים בהם כאשר המשטרה מגיעה לקביעה ערכית כי אין תועלת ציבורית בהעמדה לדין. ככלל, מדובר במצבים בהם אכן קיימות ראיות המצביעות כי החשוד ביצע את העבירות המיוחסות לו, אולם האינטרס הציבורי שבאי העמדה לדין גובר בנסיבות העניין. במסגרת עילה זו מובאים שיקולים רבים כגון: חומרת העבירה והנזק החברתי הנגרם ממנה, החשוד ונסיבותיו (גילו, מצב בריאותו, עברו הפלילי ואפשרות שיקומו), עמדתו של קורבן העבירה והאינטרסים של המדינה (אינטרסים מדיניים, חברתיים וביטחוניים).

□ **מכלול נסיבות העניין אינו מצדיק המשך חקירה** - במצבים בהם החומר הראייתי שנאסף אינו מצדיק ניהול חקירה פלילית לאור מכלול נסיבות האירוע.

□ **סגירת תיק בהסדר מותנה** - רשויות התביעה מוסמכות לסגור תיקים פליליים נגד חשודים שנמצאו נגדם

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

מספיק ראיות המאפשרות את העמדתם לדין בעילה של "סגירה בהסדר", בתמורה להודאה בעבירה מצדם והתחייבות לשלם פיצוי או להימנע מביצוע עבירות נוספות בעתיד. במאמר הבא מסביר עו"ד דוק על הליך סגירת תיק בהסדר מותנה.

□ **העדר אשמה פלילית ("חוסר אשמה")** - במקרים בהם אין כל ראיה הקושרת את החשוד לביצועה של עבירה, באופן שלא ניתן לייחס לו כל אשמה. תיק שנסגר בשל היעדר אשמה יימחק מרישומי המשטרה.

מרבית עילות הסגירה מותרות אחריהן רישום משטרתי כך שגופים ומוסדות שונים חשופים למידע המשטרתי בדבר החשדות עליהן נחקר אדם במשטרה, וכן את הסיבה שבגינה הוחלט לסגור את התיק ולא להגיש נגדו כתב אישום פלילי. זאת אומרת, שגם כאשר אדם נחקר במשטרה והתיק נגדו נסגר בעילה של "חוסר ראיות" או "חוסר עניין לציבור", הוא עדיין מחזיק ברישום משטרתי אשר משאיר ספק באשר לחפותו. בשונה מכך, רק תיק משטרתי שנסגר בעילה של "חוסר אשמה פלילית" נמחק לגמרי ממחשבי המשטרה ולא מותר כל רישום לחובתו.

רישום משטרתי העומד כנגד אדם יכול למנוע ולעכב התקדמות בקריירה וקבלה למגוון משרות. גורמים שונים מקבלים גישה לרישומי המשטרה ולכן כל תיק העומד כנגד אזרח ברישום המשטרתי הוא בעל פוטנציאל להכתים את שמו ולהטיל דופי באופיו ובאמינותו. מכאן נולד הצורך להגיש בקשה לשינוי עילת הסגירה של התיק לחוסר אשמה במטרה להביא למחיקתו מהרישום המשטרתי.

כיצד ניתן לשנות את עילת הסגירה של התיק הפלילי לחוסר אשמה?

הזכות לבקש את שינוי עילת הסגירה של התיק קבועה בסעיף 62(ב) לחוק סדר הדין הפלילי: **"על החלטה שלא להעמיד לדין תימסר לחשוד הודעה בכתב שבה תצוין עילת סגירת התיק והחשוד יהיה רשאי לפנות לתבוע שסגר את התיק בבקשה מנומקת לשנות את עילת הסגירה..."**

מצבים בהם ניתן יהיה להביא לשינוי עילת הסגירה לחוסר אשמה יהיו כאשר אין כל ראיות כנגד החשוד או שקיימות ראיות נגד החשוד, אך בעוצמה חלשה או שישנן ראיות סותרות חזקות שיש בהן כדי לשפוך אור אחר על תיק החקירה. כמו כן, ישנם מצבים בהם תתקבל הבקשה לשינוי עילת הסגירה על מנת ולא לפגוע בעתידו האישי והמקצועי של האדם המחזיק ברישום הפלילי.

בקשת שינוי עילת סגירה נשענת ברובה על נימוקים משפטיים על בסיס ניתוח חומר הראיות שנצבר במהלך חקירת המשטרה, הוראות החוק והפסיקה, הנחיות היועץ המשפטי לממשלה והנחיות פרקליט המדינה, לצד פירוט אודות נסיבותיו האישיות של החשוד.

כתיבת הבקשה מצריכה מיומנות רבה והיכרות מוחלטת עם הראיות, הוראות החוק וסדרי הדין הפליליים. בנוסף, כל מה שתכתוב או תגיד עשוי לשמש נגדך במידה ויוחלט על פתיחת תיק החקירה מחדש. משכך, **מומלץ שלא לפעול עצמאית** אלא לפנות לעורך דין פלילי שישמור על זכויותיך, יבקש את מלוא חומר החקירה שנאסף בתיק המשטרה, יטען את הטענות המשפטיות הנכונות וימנע מלטעון טענות שעשויות לפגוע בסיכויי ההצלחה או להוביל

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

לפתיחת התיק מחדש נגדך.

מסלול נוסף במסגרתו ניתן להביא למחיקת הרישום המשטרתי (רישומים בדבר תיקים שנסגרו) הוא באמצעות פנייה בבקשה מנומקת בכתב למדור מידע פלילי במטה הארצי של משטרת ישראל. השיקולים המרכזיים שייבחנו במסגרת הבקשה הם: חלוף הזמן שעבר ממועד אירוע נשוא החקירה, מהות העבירה וחומרתה, גילו של המחזיק ברישום הפלילי ונסיבותיו האישיות, קיומם של רישומים פליליים אחרים ועוד.

דוגמאות להחלטות רשויות התביעה בדבר סגירת תיקי לקוחות המשרד בעילה של חוסר אשמה פלילית:

**דוגמה לתשובת הפרקליטות בדבר החלטתם לשנות את עילת הסגירה בתיק לקוח להיעדר
אשמה פלילית:**

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות מחוז מרכז

תאריך: 11/08/2014

ט"ו אב תשע"ד

מספרנו: 8060/13

לכבוד
עו"ד אסף דוק
נחלת יצחק 32
תל אביב

הנדון: שינוי עילת סגירה בפל"א 240308/13

בתאריך 11.8.14 הוחלט לקבל את בקשתך בשל ספק בקיומה של המחשבה הפלילית הנדרשת לצורך ביצוע העבירה ולשנות את עילת הסגירה בתיק שבנדון להיעדר אשמה פלילית. לדיעתך.

בכבוד רב
נח מונה, עו"ד
מנהל מחלקה (מחוזי)
פרקליטות מחוז מרכז

☒ חנרייטה סולד 1 תל אביב-יפו, 64294 ☎ 03-6970222 • פקסי: 03-6959567

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

**דוגמה לתשובת התביעה המשטרית בדבר החלטתם לשנות את עילת הסגירה בתיק לקוח
להיעדר אשמה פלילית:**

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

משטרת ישראל
شرطة إسرائيل

לכבוד:

[Redacted]

הודעה בדבר החלטה שלא להעמיד לדין

פרטים כלליים

מס' תיק	2012	תחנת שדרות לכיש	יחידה
סיווג תיק	פ.א.	כ"ב אייר תשע"ד 22/05/2014	תאריך
מס' מסמך בתיק	פ.א.	0 - 2012	מס' תיק מסוף
פקס			טלפון
			כתובת

1. הריני להודיעך כי החקירה בענייך שנפתחה בתאריך 10/03/2012 בגין חשד לביצוע עבירות:

עבירה נגזרת	האשמה	סמל ושם החוק	סעיף	חומרה
החזקה/שימוש בסמים לצריכה עצמית - 61 פקודת הסמים המסוכנים (נוסח 7 (א)+7 (ג) עון				

נסתיימה בשלב זה.

2. התיק נסגר במשטרה ע"י:

דרגה	שם פרטי	שם משפחה	קצין הקירות
			תפקיד

3. עילת הסגירה היא: לא נמצאה אשמה פלילית במעשיך.

4. לתשומת ליבך:

א. אופן רישום התיק

1) רישום תיק שנסגר מהעילה המצוינת בסעי' 3 למסמך זה, לא יהווה פרט רישום, בהגדרתו בסעי' 2 לחוק המרשם הפלילי ותקנות השבים, התשמ"א - 1981 (להלן: החוק) אולם יכלול ברישומים הפנימיים של המשטרה, המנוהלים לצרכיה מכוח סעי' 1(ג) לחוק (להלן: רישומיה הפנימיים של המשטרה). מידע על רישומים אלה יימסר לגורמים מעטים המפורטים בתוספת השלישית לחוק.

2) על אף האמור לעיל, רישום תיק שנסגר מהעילה "אין אשמה פלילית", לא יכלול גם ברישומיה הפנימיים של המשטרה.

ב. שינוי עילת הסגירה

1) בבקשה לשנות את עילת הסגירה המצוינת בסעי' 3 למסמך זה, יש לפנות בכתב, תוך פירוט נימוקים מתאימים, לגורם שסגר את התיק, אשר פרטיו מופיעים בסעי' 2 למסמך זה.

2) אם הגורם שסגר את התיק ידחה את בקשתך, ניתן להשיג על החלטתו זו, בפני קצין אנף החקירות והמודיעין המחוזי. ההשגה תוגש באמצעות הגורם שסגר את התיק.

ג. ביטול הרישום

1) בקשה לביטול הרישום מרישומיה הפנימיים של המשטרה, ניתן להגיש, רק אם חלפה ממועד האירוע נשוא החקירה, התקופה הקבועה בתקנות המרשם הפלילי ותקנות השבים (אמות מידה לביטול רישומי משטרה), התשס"ט-2009 [5 שנים בעבירות עון ו-7 שנים בעבירות פשע, ולקטין - 3 שנים בעבירות עון ו-5 שנים בעבירות פשע].

2) את הבקשה לביטול הרישום, יש להפנות בכתב, תוך פירוט נימוקים מתאימים ובצירוף מסמכים תומכים, למחוז מידע פלילי במטה הארצי של המשטרה.

בכבוד רב,

שם משפחה

שם פרטי

מ"א

צ"ן

באביאן

מקום השירות

תפקיד

תחנת שדרות לכיש

עובד רישום פלילי

[Handwritten signature]

משטרת ישראל

25-05-2014

מאיר אברג'יל

רכז חקירות שדרות

מאיר אברג'יל, רס"ב
מ.א. 953810
רכז חקירות שדרות

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

דוגמה לתשובת מדור מידע פלילי במטה הארצי בדבר ביטול הרישומים המשטרתיים (תיקים סגורים) ללקוח המשרד:

האגף לחקירות ולמודיעין

- בלמס -

האגף	לחקירות	ולמודיעין
חטיבת	מידע	פלילי
מדור	ביטול	רישום
חוליית	טלפון:	02-5429757
פקס:	02-5429144	
ט"ו בכסלו, התשע"ה		
8 דצמבר 2014		
סימוכין: 111389514		

לכבוד:
עו"ד אסף דוק
רחוב נחלת יצחק 32
תל-אביב
6744824

שלום רב,

סיום טיפול בבקשה לביטול רישום על שם מרשך מר

הנדון:

ת.ז.

בסימוכין ל: פנייתך מיום 6.8.14

- מאשרים קבלת פנייתך שבסימוכין.
- בהתאם לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981 [להלן: החוק] ובהתאם לתקנות המרשם הפלילי ותקנת השבים (אמות מידה לביטול רישומי משטרה), התשס"ט-2009 [להלן: התקנות], ולאחר עיון במנייתך, הוחלט ע"י הגורמים המוסמכים עפ"י חוק (ר' אגף החקירות והמודיעין או ר' מדור מידע פלילי), כדלהלן:

לבטל את הרישומים המשטרתיים (רישומי תיקים סגורים) שעל שמו.

דוגמאות למקרים בהם הוביל משרדנו לסגירת תיקים פליליים:

- זיכוי נאשם מעבירות נשק למרות שנמצא על גופו אקדח טעון
- זיכוי סוכן דוגמנות מוביל מעבירות מין חמורות בדוגמניות
- זיכוי לקוח שהואשם שחטף קטינה בת 14 בעלת פיגור שכלי מגן משחקים ואנס אותה
- זיכוי לקוח בתיק פשע חמור בעבירות של אונס, מעשי סדום, איומים ותקיפת קטין

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

- זיכוי ללקוח מעבירת מעשה מגונה בקטינה בנסיבות אינוס
- זיכוי נאשם מעבירות מין בעקבות קשיים ראייתיים ומחדלי חקירה חמורים
- זיכוי נאשם מעבירות איומים ותקיפת עובד ציבור
- ניצחון ל"אתרוג": נסגר תיק רצח כפול נגד האסיר שהפליל את אסי אבוטבול
- זיכוי של בכיר בתעשייה הביטחונית שהואשם בהחזקת אלפי תמונות וסרטונים פדופיליים
- זיכוי קצין בכיר בצה"ל מאישומים בגין הטרדות מיניות של חיילות בבסיס בו שירת
- זיכוי נאשם מעבירות מעשים מגונים בפומבי בפני שלוש קטינות עקב מחדלי חקירה חמורים
- ביטול כתב אישום ללקוח שהואשם בסחר בסם MDMA
- ביטול כתב אישום ללקוח שהואשם בהחזקת 332 גרם קנאביס שלא לצריכה עצמית
- ביטול כתב אישום נגד גבר שהואשם בעבירות אלימות במשפחה נגד בת זוגו
- ביטול כתב אישום ללקוח בעבירות העסקה והלנה של שוהים בלתי חוקיים בנסיבות מחמירות
- ביטול כתב אישום ללקוח שהואשם שתקף סוהרים ועובדי ציבור בכלא שקמה
- ביטול כתב אישום לקטין שהואשם בעבירות סמים חמורות
- ביטול כתב אישום שהוגש נגד לקוחה בעבירות גניבה והונאה בכרטיסי אשראי
- ביטול כתב אישום ללקוח שהואשם בזיוף מסמך וקבלת דבר במרמה
- ביטול כתב אישום וסגירת תיק בהסדר מותנה ללקוח שהואשם באיומים ברצח
- ביטול כתב אישום ללקוחה בעבירות סמים חמורות
- ביטול כתב אישום לקטינה שהואשמה בעבירות גניבה
- ביטול כתב אישום בעבירות סחר בסמים ללקוח שנמלט מהארץ בזמן ניהול המשפט
- ביטול הרשעה לאיש קבע שהחזיק במחשבו אלפי תמונות וסרטונים פדופיליים

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

- ביטול כתב אישום נגד אדם שהואשם בעבירות אלימות ובריונות בכביש
- ביטול כתב אישום ללקוח שהואשם שתקף ופצע מוכרן במרכז הארץ
- סגירת תיק אונס נגד לקוח מחוסר אשמה
- סגירת תיק פלילי בהיעדר אשמה פלילית ללקוח שנחשד בתקיפת קטין על-ידי אחראי
- סגירת תיק מחוסר אשמה למנהל בית ספר שהואשם בהטרדה מינית של מורות הכפופות לו
- ביטול כתב אישום ללקוח שהחזיק ב-1.3 ק"ג של סם מסוג קנאביס
- סגירת תיק מחוסר אשמה ללקוח שנחשד בביצוע מעשים מגונים בקטינה בת 12 והחזקת סמים
- סגירת תיק פלילי בהיעדר אשמה לעובדת עירייה שנחשדה בגניבה ממעביד
- סגירת תיק מחוסר אשמה ללקוח שהואשם באיומים כלפי בת זוגו
- שחרור ממעצר חשוד בהצתת מבנה בית המשפט בתל אביב
- ביטול כתב אישום לקטין שהואשם בהחזקת סכין שלא כדין
- ביטול כתב אישום לקטינה שהואשמה בעבירות גניבה
- להצלחות רבות נוספות של המשרד בפלילים - בקרו בעמוד הבא**

כיצד קיומו של רישום פלילי יכול לפגוע בנו

רישום פלילי יכול למנוע מאדם לעסוק במקצועות שונים ולהתקבל למשרות נחשקות. בעבר נהגו מקומות עבודה רבים לדרוש ממועמדים למשרות להציג תעודת יושר, שפירושה גיליון פלילי נקי, ריק. כיום, בקשה כזו אינה חוקית, למרות זאת, עדיין ממשיכים מקומות עבודה מסוימים לדרוש הצגת תעודת יושר כתנאי קבלה לעבודה. לעומת מקומות עבודה הדורשים הצגת תעודת יושר ממועמדים למרות שאין להם זכות חוקית לעשות כן, קיימים מוסדות וגופים מורשים, אשר המשטרה מחויבת על פי חוק לאפשר להם גישה לגיליונות הרישום הפלילי של מועמדים. עבור מי שקיים כנגדו רישום פלילי, קבלה למקומות עבודה אלו אינה אופציה.

מי שהורשע ותקופת ההתיישנות עבור הרשעתו לא תמה, יהיה מנוע מקבלת רישיון נהיגה ברכב ציבורי ולא יוכל לקבל רישיון והיתר לעסוק במקצועות כמו רופא, מהנדס חשמל, רואה חשבון, ועוד. כמו כן, אדם שעומדת כנגדו הרשעה פלילית שטרם התיישנה, המעוניין לקבל אשרת כניסה למדינה זרה או דרכון זר לא יוכל לקבלם, כיוון שהמדינה הזרה תדרוש ותקבל ממשטרת ישראל את המידע על הרשעתו.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

במקרים בהם פסק הדין מסתיים ללא הרשעה, קיום הרישום הפלילי יגרום לבעליו פחות נזק. במקרים אלו, קיימת הגבלה על מסירת המידע, כך שהרישום אינו מונע מבעליו לכהן בתפקיד ציבורי, אלא משאיר את ההחלטה לשיקולו של המעסיק. בנוסף, אין למשטרה סמכות למסור מידע זה לגופים סטטוטוריים, ככל שהדבר נוגע לקבלת היתרים ורישונות המגיעים לאדם על פי חוק. אולם, ככל שהדבר נוגע לגופים סטטוטוריים וגופים ביטחוניים, וככל שהעניין על הפרק נוגע למועמדות לשירות בתפקידים בכירים, למשרות בשירות המדינה ולתפקידים המחייבים סיווג בטחוני או לבקשת לקבלת רישיון נשק, רשאית המשטרה להעביר את המידע.

חשוב לתת את הדעת לכך שתיקים שנסגרים שלא מעילת חוסר אשמה נותרים ברישום המשטרה ועדיין יכולים לגרום נזק, לכן חשוב לדעת מה עילת הסגירה של התיק. במידה ונסגר תיק מעילה שאינה חוסר אשמה, מומלץ להיוועץ בעורך דין פלילי כדי לדעת אם יש מקום להגיש בקשה לשינוי עילת הסגירה.

ההבדל בין רישום פלילי לבין רישום משטרה

קיימים בלבול וחוסר הבנה לגבי משמעות המושגים "רישום פלילי" ו"רישום משטרה" ולגבי ההבדלים ביניהם, ננסה לעשות מעט סדר ולפזר את הערפל:

הגיליון הפלילי של אדם כולל שני חלקים: רישום פלילי ורישום משטרה. הרישום הפלילי הוא רישום של עבירות ועונשים שהוטלו על בעל הרישום על-ידי בית המשפט בתיק. בשונה מכך, הרישום המשטרה הוא רישום של תיקים שנסגרו ללא הגשת כתב אישום - קרי תיקים שלא הגיעו לבית המשפט והסתיימו בהרשעה.

רישום פלילי כולל בין השאר:

- הרשעות ועונשים שנפסקו על ידי בית דין או בית משפט.
- צווי שירות לתועלת הציבור, צווי מבחן וצווי התחייבות להימנע מעבירה (גם אם ניתנו ללא הרשעה, כל זמן שניתנו בגין עבירה שבוצעה).
- קביעות בית משפט לפיהן הנאשם אינו בר עונשין, או אינו יכול לעמוד לדין בשל ליקוי שכלי או מחלת נפש.
- מערכת הרישום המשטרה כוללת תיקים שנסגרו לא בעילת היעדר אשמה, הווה אומר: תיקים שנסגרו בעילת חוסר עניין לציבור או בעילת חוסר ראיות.

לאילו גורמים יש גישה למידע המפורט במרשם הפלילי

- **רישום פלילי** - המידע המפורט לגבי אדם בגיליון הרישום הפלילי שלו חשוף לגופים ציבוריים, לגופים המופקדים על מתן רישונות מקצועיים כמו רישיון עריכת דין, רישיון עבודה כרופא, תיווך מקרקעין וראיית חשבון. כמו כן, גופים הממונים על מתן רישיון נשיאת נשק הם בעלי גישה לגיליונו הפלילי של מבקש הרישיון. בנסיבות

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

מסוימות, גם לרשויות זרות יש גישה לרישום הפלילי של אזרחי ישראל. משך הזמן בו המידע בגיליון הפלילי חשוף לכל הגופים האלו תלוי בתקופת ההתיישנות, שלאחריה מצטמצם מספר הגופים שיכולים לצפות במידע, ובתקופת המחיקה.

□ **רישום משטרתי** - כאמור, הרישום המשטרתי מכיל תיקים שנסגרו ללא הגשת כתב אישום, בכל התיקים האלו לא הסתיים התהליך בהרשעה. כמו כן, מכיל הרישום המשטרתי תיקים שהוגש בהם כתב אישום, אך כתב האישום בוטל בהמשך בהסכמת שני הצדדים והתיק נסגר בעילת היעדר ראיות. הרישום המשטרתי חשוף למספר מאוד מצומצם של גורמים, בעיקר גורמים ביטחוניים. קיומו של רישום משטרתי יפריע לבעליו בעיקר במקרים בהם יבקש להתקבל לעבודה הדורשת סיווג בטחוני גבוה, או יבקש לקבל רישיון לנשיאת נשק.

לאילו גורמים יש סמכות למחוק רישומים פליליים

הגורם היחיד המוסמך למחוק רישום פלילי הוא נשיא המדינה. לעומת זאת, מי שמוסמך למחוק רישום משטרתי הוא ראש חוליית ביטול רישום במטה הארצי של המשטרה. כמו כן, ככל שמדובר בתיקים בהם תמה תקופת ההתיישנות ותקופת המחיקה ואשר הוגשה לגביהם בקשה למחיקת רישום, סמכות המחיקה נתונה לראש אגף חקירות ומודיעין, או כל קצין משטרה אחר בדרגת סגן ניצב ומעלה, שהוסמך על ידו.

תקופת התיישנות ומחיקה של רישום פלילי ומשטרתי

לרישום משטרתי אין תקופת התיישנות. ככלל, רישום משטרתי בעבירות מסוג עוון יימחק בחלוף 5 שנים לחשוד בגיר, ובחלוף 3 שנים לחשוד קטין. רישום משטרתי בעבירות מסוג פשע יימחק בחלוף 7 שנים לחשוד בגיר, ובחלוף 5 שנים לחשוד קטין. תקופת המחיקה המנויות רלוונטיות כל זמן שלא נפתחו לאדם תיקים משטרתיים נוספים. בפועל, ברוב המקרים הרישום המשטרתי לא נמחק באופן אוטומטי ועל המחזיק בו להגיש למשטרה בקשה למחיקת הרישום המשטרתי.

לרישום פלילי יש תקופת התיישנות ותקופת מחיקה, הנקבעות על פי נסיבות התיק וחומרת העבירה. לאחר תום תקופת ההתיישנות של רישום פלילי, מצטמצם מספר הגורמים אשר יכולים לקבל גישה אל המידע, לאחר תום תקופת המחיקה נמחק המידע מגיליון הרישום הפלילי.

באופן כללי, המרשם הפלילי הוא מידע חסוי, שרק לגורמים מורשים יש גישה אליו. ככל שחולף הזמן, מצטמצם מספרם של הגופים שיש להם גישה לרישום פלילי של אדם שהורשע. צמצום הגורמים בעלי גישה לרישום פלילי מתבצע בשתי נקודות: עם תום תקופת ההתיישנות ועם תום תקופת המחיקה. תקופת ההתיישנות נספרת ממועד החלטת בית המשפט שעניינה הרשעת נאשם, או ממועד מתן פסק הדין בעניינו של נאשם. תקופת המחיקה נספרת ממועד סיומה של תקופת ההתיישנות. משך תקופת ההתיישנות והמחיקה משתנה בהתאם לסוג העבירה ולנסיבות הספציפיות של כל תיק.

תקופת התיישנות של הרשעה פלילית - תקופת התיישנות של רישום פלילי היא משך הזמן ממועד מתן פסק

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

הדין, שלאחריו הרישום הפלילי של הנאשם הופך לחסוי ואין לגורמים כלשהם גישה אליו, למעט מספר גורמים מצומצם.

תקופת מחיקה של הרשעה פלילית - תקופת מחיקה היא משך הזמן שלאחר נמחק המידע מגיליון ההרשעות של בעל הרישום. יחד עם זאת, המידע עדיין קיים ברישום המשטרה, והוא זמין עבור מספר גורמים מאוד מצומצם, הנקבע על פי חוק.

תקופות התיישנות ומחיקה של רישום פלילי בתיקי בגירים

תקופת מחיקה	תקופת התיישנות	נסיבות המקרה
<p><u>5 שנים</u> - בעבירות מין או אלימות על פי חוק נפגעי עבירה, התעללות בנסיבות מחמירות לפי חוק השיפוט הצבאי ובעבירות על פקודת חוק הסמים הקשים.</p> <p><u>4 שנים</u> - בכל שאר המקרים.</p>	<p><u>5 שנים</u> - בעבירות מין או אלימות על פי חוק נפגעי עבירה, התעללות בנסיבות מחמירות לפי חוק השיפוט הצבאי ובעבירות על פקודת חוק הסמים הקשים.</p> <p><u>4 שנים</u> - בכל שאר המקרים.</p>	<p>הנאשם הורשע, אך לא הוטל עליו עונש מאסר ואין לו רישום פלילי נוסף</p>
<p><u>7 שנים</u> מתום תקופת התיישנות.</p>	<p><u>7 שנים</u> ממתן פסק הדין.</p>	<p>הנאשם הורשע אך לא הוטל עליו עונש מאסר ויש לו רישום פלילי נוסף</p>

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

<p><u>7 שנים</u> מתום תקופת ההתיישנות.</p>	<p><u>7 שנים</u> בנוסף לתקופת המאסר.</p>	<p>הוטל על הנאשם עונש מאסר של עד <u>5 שנים</u></p>
<p><u>10 שנים</u> ממועד סיום תקופת ההתיישנות.</p>	<p><u>10 שנים</u> בנוסף לתקופת המאסר.</p>	<p>הוטל על הנאשם עונש מאסר של <u>למעלה מחמש שנים</u></p>
<p><u>5 שנים</u> מתום תקופת ההתיישנות.</p>		<p>הנאשם <u>לא הורשע</u> אך ניתנה לגביו החלטה לגבי התחייבות להימנע מביצוע עבירה, או שניתן צו שירות לתועלת הציבור או צו מבחן</p>

תקופות התיישנות ומחיקה של רישום פלילי בתיקי קטינים

כמו אצל בגירים, גם במקרה של קטינים שנפתח להם תיק פלילי, מידע על התיק יירשם במרשם הפלילי המנוהל על ידי המשטרה.

גם עבור רישום פלילי של קטינים קיימות תקופות התיישנות ומחיקה. על פי החוק, משך תקופת ההתיישנות והמחיקה של קטינים שונה וקצר מזה של בגירים.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

תקופת מחיקה	תקופת התיישנות	נסיבות המקרה
<p><u>3 שנים</u> מתום תקופת ההתיישנות - בעבירות מסוג עוון (שהעונש בגין הוא מ-3 חודשים ועד 3 שנות מאסר). <u>5 שנים</u> מתום תקופת ההתיישנות - בעבירות מסוג פשע (שהעונש בגין הוא למעלה מ 3 שנות מאסר).</p>	<p><u>3 שנים</u> ממועד פסק הדין או ההחלטה.</p>	<p>הורשע קטין בעבירה לפני שמלאו לו <u>16 שנים</u>, ולא הוטל עליו עונש מאסר</p>
<p><u>5 שנים</u> מתום תקופת ההתיישנות.</p>	<p><u>3 שנים</u> ממועד פסק הדין או ההחלטה.</p>	<p>הקטין הורשע לאחר שמלאו לו <u>16</u>, לא הוטל עליו עונש מאסר, או לחלופין, בית המשפט קבע כי הקטין אינו כשיר לעמוד לדין בשל ליקוי שכלי או מחלת נפש.</p>
<p><u>7 שנים</u> מתום תקופת ההתיישנות.</p>	<p><u>5 שנים</u> בנוסף לתקופת המאסר.</p>	<p>הקטין הורשע והוטל עליו עונש של <u>עד 3 שנות מאסר</u></p>
<p><u>7 שנים</u> מתום תקופת ההתיישנות.</p>	<p><u>7 שנים</u> בנוסף לתקופת המאסר.</p>	<p>הקטין הורשע והוטל עליו עונש של <u>3-5 שנות מאסר</u></p>

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

7 שנים מתום תקופת ההתיישנות.	10 שנים בנוסף לתקופת המאסר.	הקטין הורשע והוטל עליו עונש של למעלה מ-5 שנות מאסר
5 שנים ממתן הצו או ההחלטה.		קטין שההליך כנגדו הסתיים באי הרשעה וניתן בעניינו צו דרכי טיפול לפי חוק הנוער, קטין שניתן לו צו מבחן, צו שירות לתועלת הציבור או שחתם על צו התחייבות להימנע מעבירה

קטינים שביצעו עבירה ולאחר מכן התגייסו והשלימו משירות צבאי מלא, יכולים להגיש לקראת תום שירותם הצבאי בקשה לחנינה ולקיצור תקופת ההתיישנות או המחיקה.

ביטול רישום משטרתי של תיק משטרתי סגור

כאמור, רישום משטרתי הינו רישום של תיקים שנסגרו ללא הגשת כתב אישום, למעט תיקים שנסגרו בעילת חוסר אשמה. רישום משטרתי אמור להימחק בחלוף תקופת זמן מוגדרת על פי חוק, המשתנה על פי חומרת העבירה, אולם הוראה זו של החוק אינה תמיד מתמלאת, ואז יש צורך לפנות בבקשה למחיקת הרישום. כמו כן, ניתן להגיש בקשה למחיקת רישום משטרתי עוד בטרם חלפה תקופת המחיקה המוגדרת בחוק.

הדרך הטובה ביותר למחיקת רישום משטרתי, ככל שהנסיבות מאפשרות זאת, היא להביא לשינוי עילת הסגירה של התיק לעילת חוסר אשמה. לעתים יעדיפו גורמי החקירה לסגור תיק בעילה שאינה חוסר אשמה, זאת מתוך שיקולים שונים, כמו למשל, על מנת שבמידת הצורך, ניתן יהיה לפתוח את התיק מחדש. במקרים בהם יש הצדקה

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

לסגירת התיק בעילת חוסר אשמה, יוכל עורך דינו של בעל הרישום המשטרתי לשכנע את הגורם המשטרתי המוסמך לכך לשנות את עילת הסגירה של התיק. במידה ותשונה עילת הסגירה לעילת חוסר אשמה, ימחק התיק אוטומטית מן הרישום המשטרתי.

דרך נוספת להביא למחיקת רישום משטרתי היא להגיש בקשה למחיקת הרישום בשל "חלוף הזמן", זאת במידה וחלף מועד הסרת הרישום המשטרתי הקבוע בחוק אך מסיבות שונות הרישום לא הוסר.

סגירת תיק בהליך של הסדר מותנה

כאשר הנסיבות מתאימות, ניתן לבקש לסגור תיק מב"ד בהסדר מותנה. בהליך סגירת תיק בהסדר מותנה, החשוד מודה בביצוע המעשים בהם הוא נחשד ומתחייב לעמוד בתנאים והגבלות שיוטלו עליו, בתמורה לסגירת התיק. תנאי ההסדר יכולים לכלול תשלום קנס, לאוצר המדינה, התחייבות של החשוד להימנע מביצוע עבירה, פיקוח של קצין מבחן, ביצוע שעות שירות לתועלת הציבור, תשלום פיצוי לקרבן העבירה ועוד. נסיבות מתאימות לסגירת תיק בהסדר מותנה יכולות להיות עבירה קלה המוגדרת בחוק כמתאימה להסדר מותנה, נסיבות מקרה מיוחדות ונסיבות אישיות מיוחדות.

סגירת תיק פלילי של קטין בהליך של טיפול מותנה [אי תביעה]

פירושו של הליך "אי תביעה" או "טיפול מותנה" הוא סגירת תיק פלילי ללא רישום פלילי וללא רישום משטרתי. הליך אי תביעה לגניזת תיק והפסקת הטיפול בו מיועד עבור קטינים בגילאי 12-18 הנחשדים בביצוע עבירה פלילית. קטינים שגילם נמוך מ-12 שנה אינם נחשבים לבעלי אחריות פלילית על פי חוק, ולכן במקרים אלו ייגנז התיק בכל מקרה, ללא קשר לסוג העבירה בה הם נחשדים, או לחומרתה.

על פי רוב, הליך סגירת תיק בטיפול מותנה יתאפשר כאשר מדובר בעבירות קלות באופן יחסי, כאשר הקטין לוקח אחריות על מעשיו וכאשר אין לחשוד עבר פלילי. שירות המבחן הוא הגורם הממליץ על סגירת תיק בהליך אי תביעה, השירות יעשה זאת על פי רוב במקרים בהם קיים שיתוף פעולה מלא של הקטין בהליך הטיפול, שהוא תנאי הכרחי וחלק חשוב מההליך. ההחלטה על סגירת תיק בהליך אי תביעה וטיפול מותנה מתקבלת על פי קריטריונים של חומרת העבירה המיוחסת לקטין, עברו הפלילי של הקטין, נסיבות האירוע ועוד. סמכות ההחלטה לגבי הפסקת הטיפול בתיק וגניזתו נמצאת בידי המשטרה.

שלבי הליך סגירת תיק בהליך של טיפול מותנה

לאחר סיום החקירה במשטרה, הקטין מופנה לשירות המבחן לנוער. קצין שירות מבחן לנוער יבצע חקירה פסיכו סוציאלית שמטרתה להעריך את מצבו ואת צרכיו של הקטין. בתום החקירה יעביר שירות המבחן המלצות להמשך הטיפול בתיק. כאשר קצין המבחן רואה לנכון, המלצתו תהיה לסגור את התיק בהליך אי תביעה. הסמכות להחליט אם לפתוח בהליך אי תביעה ולגנוז את התיק, או להמשיך בחקירה, נתונה בידי המשטרה. כאשר מתקבלת המלצת שירות המבחן לאי תביעה, קצין שירות המבחן רשאי להמשיך לטפל בקטין, או להפנותו לגורמים מתאימים להמשך

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

טיפול. כאשר מדובר בעבירות סמים, מופנה הקטין לשירות המבחן לצורך התערבות קצרת מועד שאורכה 4 חודשים ומטרתה מתן טיפול שימנע שימוש חוזר בחומרים ממכרים למיניהם. טיפול זה כולל בדיקת דגימות שתן וטיפול פרטני או קבוצתי.

הליך טיפול מותנה בתיקים העוסקים בעבירות סמים

כדי שניתן יהיה לבצע הליך סגירת תיק באי תביעה במקרה של קטין החשוד בעבירות סמים, צריכים להתקבל התנאים הבאים:

אין לקטין עבר פלילי.

מדובר בסם מסוג מריחואנה או חשיש, ובשימוש מזדמן.

הקטין אינו מעורב בפעילויות נוספות הקשורות לסמים.

הקטין מביע נכונות לקבל טיפול מתאים.

הקטין מסר לחוקר מידע על מקור הסם.

תנאים נדרשים להליך טיפול מותנה בעבירות שהעונש בגינן לא עולה על 3 שנים

במקרים אלו, צריכים להתקיים התנאים הבאים, כדי שניתן יהיה לפתוח בהליך אי תביעה:

אין לקטין עבר פלילי ולא התקיים בעניינו הליך קודם של אי תביעה.

הקטין הודה בביצוע העבירה.

מדובר בעבירה שנסיבותיה קלות.

הגורם הממונה על החקירה בתיק התרשם שאין לקטין כוונה לבצע עבירות נוספות.

הקטין מוכן להתנצל בפני קרבן העבירה.

תנאים נדרשים להליך טיפול מותנה בעבירות שהעונש בגינן עולה על 3 שנות מאסר

לקטין אין עבר פלילי ולא התקיים הליך קודם של אי תביעה בעניינו.

הקטין מודה בביצוע העבירה.

מדובר בעבירה שנסיבותיה קלות.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

□ הממונה על החקירה בתיק סבור שהקטין לא יבצע עבירות נוספות.

□ הקטין הביע את נכונותו להתנצל בפני נפגע העבירה.

□ ישקלו היטב נכונותו של הקטין לפצות את נפגע העבירה, להשיב רכוש גנוב במקרה שמדובר בגניבה, נכונותו למסור פרטיהם של בגירים שהיו מעורבים בביצוע העבירה ונכונותו לשתף פעולה עם המשטרה ולהעיד בבית המשפט במידה ויידרש לכך.

זכות עיון בתיק החקירה - למי מותר ומתי

□ **חשוד שהוחלט להגיש כנגדו כתב אישום** - אדם שהוחלט להגיש כנגדו כתב אישום זכאי לקבל את מלוא חומר החקירה עליו מתבססת התביעה בבואה לטעון כי יש מספיק ראיות מפלילות בתיק כדי להביא להרשעה, כדי שעורך דינו יוכל לבסס לפי החומר המצוי בתיק את אסטרטגיית ההגנה המשפטית שלו. להבדיל מנאשם שהוגש כנגדו כתב אישום, חשוד שזומן לשימוע לפני הגשת כתב אישום זכאי לעיין בחומר הליבה של תיק החקירה בלבד.

□ **בקשה לשינוי עילת סגירת תיק** - כאמור, כאשר תיק נסגר שלא בעילת חוסר אשמה, נותר בגינו רישום משטרת. אדם המעוניין להגיש בקשה לשינוי עילת סגירה של תיק, על מנת שלא יותר לו רישום משטרת בגין עבירה שלא הוכח כי ביצע, רשאי לעיין בתיק החקירה, לאחר הודעה ליחידה החוקרת על כוונתו להגיש בקשה לשינוי עילת הסגירה של התיק.

□ **הליך הסדר מותנה** - במסגרת משא ומתן לסגירת תיק בהסדר מותנה החשוד זכאי לקבל לידינו את התיק הפלילי ואת מלוא חומר הראיות המצוי בו.

□ **נפגע עבירה** - כאשר נפגע עבירה מעוניין לערער על החלטה לסגור תיק העוסק בעבירה ממנה נפגע, עומדת לו הזכות לעיין לצורך הגשת הערעור בחומר החקירה. חשוב לציין שלזכות זו קיימים סייגים ומגבלות לגבי מסמכים חסויים, האזנות סתר ועוד.

בדיקת המרשם הפלילי - הוצאת תדפיס מידע פלילי

כאמור, כאשר נסגר תיק שלא בעילת היעדר אשמה, נותר תיעוד שלו ברישום המשטרת, שהוא חלק מגיליון הרישום הפלילי, אליו יכולים להגיע מספר מוגבל של גופים, בעיקר כאלו הקשורים לביטחון. כמו כן, תיק מב"ד יכול להישאר פתוח שנים רבות ורישומו יופיע ברישום המשטרת של בעליו, גם אם אינו אשם במעשה המיוחס לו וגם אם התיק מעולם לא הגיע להליך משפטי ולא הוגש או יוגש בו כתב אישום. כאשר אדם נחקר תחת אזהרה, נפתח לו תיק מב"ד, כל עוד לא נסגר התיק, יופיע רישומו בגיליון הפלילי של בעליו, באם נסגר התיק בעילה שאינה חוסר אשמה, יותר תיעוד שלו ברישום המשטרת. לפיכך, יתכן ולאדם שזומן בעבר לחקירה תחת אזהרה בגין עבירה שלא ביצע, יותר רישום פלילי במשך שנים, בגין אי סגירת תיק מב"ד שנפתח כאשר נחקר. כיצד אם כן יכול אדם לדעת אם עומד כנגדו רישום פלילי?

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

חוק המידע הפלילי ותקנות השבים נחקק בשנת 2019, על מנת להילחם בתופעה הנרחבת של דרישות מעסיקים להצגת תדפיס רישום פלילי או תעודת יושר כתנאי להעסקת עובדים. התיקון היה אמור להיכנס לתוקף ב-16.1.2021, בפועל נדחה יישומו המלא של התיקון בשנה עקב השפעות הקורונה כך שהוא נכנס לתוקף רק בתחילת שנת 2022. עד לחקיקת חוק המידע הפלילי ותקנות השבים התשע"ט 2019, יכול היה כל אזרח לגשת לתחנת המשטרה ולקבל תדפיס של הרישום הפלילי שלו. התוצאה הייתה ריבוי דרישות מעסיקים להצגת גיליונות רישום פלילי של מועמדים למשרות כתנאי להעסקתם. יודגש, כי מוסד, ארגון או מעסיק הדורשים ממועמד למשרה להציג בפניהם תדפיס רישום פלילי / תעודת יושר עוברים למעשה על החוק ודינם עד שנתיים מאסר.

חשוב לציין: ישנם מוסדות, גופים וארגונים המחזיקים בהיתר לקבלת גיליונות רישום פלילי של מועמדים למשרות. גופים אלו אינם דורשים מהמועמד לספק להם גיליון רישום פלילי, כיוון שהם מקבלים את המידע ישירות מרשויות האכיפה הודות להיותם מורשים לכך. ההיתרים הללו ניתנים למוסדות וארגונים שאופי פעילותם והנושאים בהם הם מעורבים מחייבים נקיטת משנה זהירות ובירור מקדים של היעדר הרשעות ורישום פלילי של מועמד טרם העסקה. בין הארגונים בעלי גישה מותרת לגיליון הרשעות של אזרח נמצאים: משטרת ישראל, המוסד, השב"כ, כבאות והצלה לישראל, אגף המודיעין של צה"ל, המשטרה הצבאית ועוד.

לאחר כניסת החוק החדש לתוקף, אזרח לא יכול לקבל או לצלם תדפיס של גיליון הרישום הפלילי שלו, אלא רק לעיין בו בתחנת המשטרה. בתוך כך, חשוב להדגיש כי נוכחותו של שוטר במעמד העיון לא נחשבת כפגיעה בפרטיות המעיין. מותר לשוטר להתנות את העיון בהפקדת כל אמצעי צילום שברשות המעיין. המעיין במידע הפלילי רשאי לערוך לעצמו רישום של פרטים מן המידע שהוצג לפניו. אזרח לא רשאי לצלם או להעתיק את המידע במרשם הפלילי, אלא רק לעיין בו, ואף אסור לו למסור את המידע הפלילי לאדם אחר.

עם זאת, עורך דין (כולל מתמחה המועסק על ידו) רשאי לקבל תדפיס המכיל מידע פלילי על לקוח בתנאי שהדבר דרוש לצורך ייצוג אותו לקוח בפני בית משפט, בית דין או גוף אחר שרשאי מלכתחילה לקבל מידע פלילי. כלומר, כיום במידה ואדם מעוניין לקבל תדפיס של גיליון הרישום הפלילי שלו, **עליו לפנות לעורך דין פלילי וליפות את כוחו,** על מנת שיוציא עבורו תדפיס של גיליון הרישום הפלילי שלו בתחנת המשטרה.

נפתח נגדך תיק פלילי במשטרה והנך מעוניין להביא לסגירתו?

על מנת ולהבטיח את סיכויי סגירת התיק הפלילי שנפתח נגדך יש לפנות לעו"ד פלילי מנוסה בתחום שיעיין בחומר הראיות, ינתח את התיק וידלה נימוקים משפטיים שיביאו לסגירת התיק מחוסר אשמה, זאת על מנת שתוכל לנקות את שמך ומעורבותך באירוע עליו נחקרת ולשוב לשגרת חייך.

משרדנו מורכב מאנשי מעשה המאופיינים בחריצות ובחשיבה פורצת דרך בתחומי המשפט הפלילי על כל רבדיו. עורכי הדין במשרד צברו ניסיון מעשי רב בטיפול בסגירת תיקי חקירה קלים ומורכבים כאחד.

צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטות השונות ורשויות האכיפה, פועל במקצועיות ומסירות על מנת ולהגן על זכויותיך. המשרד מונה צוות אנשים מוכשר וייחודי המתורגל בחשיבה "מחוץ לקופסה" למציאת פתרונות

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

מקוריים ופועל תמיד למען לקוחותיו ללא מורא ובנאמנות, תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצון המטופל. במידה ונפתח נגדכם תיק פלילי במשטרה אתם מוזמנים לפנות להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאירו פרטים ונשמח לסייע ולהציע לכם מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדכם. סודיות מלאה מובטחת.